

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
молоді та спорту України
_____ 2022 року № _____

МЕТОДИКА
оцінки ефективності виконання
Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного
виховання на період до 2025 року

I. Загальні положення

1. Методика оцінки ефективності виконання Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 (далі – Методика), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673, визначає основні засади та вимоги щодо оцінки ефективності реалізації завдань і заходів, що включені до Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 (далі – Програма), державним замовником яких є Міністерство молоді та спорту України.

2. Методику розроблено з метою здійснення оцінки соціальної та економічної ефективності виконання програм, які містять завдання та заходи з удосконалення та розвитку цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності на основі єдиних суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність) і загальнолюдських цінностей, принципів любові і гордості за власну державу, її історію, мову, здобутки та досягнення у сфері культури, економіки, науки, спорту, дієве сприяння органам державної влади та органам місцевого самоврядування в захисті і охороні національної державності Українського народу, готовність до захисту державної незалежності і територіальної цілісності України, усвідомлення громадянського обов'язку із розвитку успішної країни та забезпечення власного благополуччя в ній, визначення кількісних та якісних показників (індикаторів) ефективності окремих завдань і заходів та програм у цілому з урахуванням їх специфіки.

3. Інформаційною базою для визначення фактичних показників ефективності виконання програмних завдань і заходів є дані паспорта програми та щорічних звітів про хід реалізації програми, а також дані аналізу відповідності проведених заходів та реалізованих проектів за попередній бюджетний період завданням та очіку

ультаграм Програми, офіційна
УЕД Мегаронс.Docxet
Міністерство молоді та спорту України
№2183 від 01.07.2022
КЕП: Гутпайт В. М. 01.07.2022 17:12
58E2D9E7F900307B04000006EE52E002F558E00

статистична та інша звітність за відповідний період, дані наукових досліджень тощо.

4. Показники ефективності виконання програмних заходів враховуються при прийнятті управлінських рішень щодо планування наступних програм, уточнення та коригування завдань і заходів Програми, визначення пріоритетності при плануванні їх виконання у відповідному році з використанням коштів державного і/або місцевого бюджету.

5. Терміни, що вживаються у цій Методиці:

економічна ефективність реалізації заходу (завдання) у молодіжній сфері – співвідношення значення соціального показника до грошових витрат на його досягнення;

соціальний показник – показник, що відображає соціальний ефект від реалізації завдань та заходів Програми і досягається в результаті її виконання;

індекс виконання показників соціального ефекту – співвідношення фактичного значення соціального показника до його планового значення;

індекс кількісної якості виконання показників соціального ефекту – кількісна оцінка якості виконання робіт щодо досягнення соціального показника;

інтегрований¹ показник ефективності виконання програми – показник, який відображає загальну оцінку реалізації усієї Програми;

інтегрований показник фінансування програмних заходів – показник фактичного та запланованого рівня фінансування Програми за рахунок різних джерел упродовж усього періоду реалізації Програми (або за окремий період);

показник співфінансування програми – показник співвідношення фактичного й планового показників залучення коштів з інших джерел на 1 грн бюджетних коштів.

II. Методологічні підходи до аналізу та оцінки ефективності реалізації Програми

1. Оцінка ефективності реалізації Програми має починатися з аналізу цілей і структури Програми.

Цілі та завдання Програми спрямовуються на сприяння вирішенню найбільш актуальних питань у сфері національно-патріотичного виховання. Реалізація завдань, що встановлюються програмою, спрямовується на поетапне досягнення поставленої цілі (цілей).

Відповідно до Закону України «Про державні цільові програми» мету Програми визначає ініціатор розроблення Програми. Забезпечення реалізації програми здійснюється відповідним виконавцем Програми або головним розпорядником коштів.

Структура Програми включає комплекс завдань. Завдання – це зобов'язання, які можна виміряти та які повинні бути реалізовані у певний

¹ Інтегрований показник — це комплексний показник; той, що ґрунтується на об'єднанні даних.

період. Вони визначають вибір дій та ресурси для реалізації зазначених цілей. До ресурсів відносяться засоби, що забезпечують досягнення цілей: фінансові, інформаційні (наукові знання, технічні проекти, розробки технологій), матеріальні, людські. Завдання використовуються для кількісного та якісного вимірів виконання Програми.

Дії, що необхідні для реалізації завдань, визначаються у заходах. Критеріями визначення заходів є їх роль і вклад у вирішення основних цілей і завдань програми, тривалість термінів реалізації цих заходів.

Розвиток держави у напрямі децентралізації є однією з необхідних умов ефективної реалізації політики у сфері національно-патріотичного виховання, що має враховуватися при підготовці, реалізації та виконанні Програми. Від того, наскільки сформована єдина політика національно-патріотичного виховання на загальнодержавному, регіональному, субрегіональному та локальному рівнях, залежить ефективність програми.

2. Програма має містити обов'язковий розділ «Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності» відповідно до вимог Закону України «Про державні цільові програми», Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року № 106 (зі змінами).

У відповідних розділах програми повинні бути визначені показники, за якими можна здійснювати оцінку її виконання. Система показників має забезпечувати оцінку кількісних та якісних змін у молодіжній сфері та/або відстеження динаміки процесів, які ці зміни викликають.

Показники, яких передбачається досягти в результаті виконання програми: економічні (показники витрат, іншого ресурсного забезпечення програми); соціальні, які мають удосконалювати цілісну загальнодержавну політику національно-патріотичного виховання (тип I – організаційні показники (нормативно-правового, організаційного, науково-методичного тощо); тип II – показники формування та утвердження української громадянської ідентичності населення (рівень залучення населення (молоді) до заходів національно-патріотичного виховання спрямованих на формування української громадянської ідентичності, військово-патріотичне виховання, підтримка та співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства тощо)).

3. Оцінюючи ефективність виконання Програми, необхідно проаналізувати, наскільки Програма є збалансованою, зокрема наскільки заходи Програми відповідають цілі (цілям), завданням (етапам досягнення цілей).

Аналіз виконання Програми має містити рівень виконання запланованих результативних показників.

4. Для аналізу ефективності виконання Програми та надання пропозицій щодо доцільності продовження її фінансування і виконання використовується інформація, що повинна містити дані про заплановані та фактичні обсяги й

джерела фінансування Програми, виконання результативних показників у динаміці з початку дії програми. Такі дані можуть бути отримані з таких джерел:

- дані паспорта програми та щорічних звітів про хід реалізації програми;
- дані аналізу відповідності проведених заходів та реалізованих проектів за попередній бюджетний період завданням та очікуваним результатам Програми;
- офіційна статистична звітність за відповідний період;
- бухгалтерської та іншої звітності про використання бюджетних коштів на виконання програми;
- дані наукових досліджень;
- дані соціологічних досліджень;
- інші дані (з посиланням на джерела інформації).

Виконання оцінки ефективності Програми має включати оцінку ефективності за економічними та соціальними показниками, де розраховуються індекси за окремими завданнями та інтегральні² показники за обома напрямками оцінювання.

5. Оцінка ефективності реалізації Програми базується на використанні системи показників, що визначаються як співвідношення фактичних показників до планових показників виконання програмних заходів та завдань.

III. Соціальні показники та оцінка ефективності виконання програми за соціальними показниками

1. Ефективність за соціальними показниками виражається у забезпеченні удосконалення та розвитку цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності на основі єдиних суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність) і загальнолюдських цінностей, принципів любові і гордості за власну державу, її історію, мову, здобутки та досягнення у сфері культури, економіки, науки, спорту, дієве сприяння органам державної влади та органам місцевого самоврядування в захисті і охороні національної державності Українського народу, готовність до захисту державної незалежності і територіальної цілісності України, усвідомлення громадянського обов'язку із розвитку успішної країни та забезпечення власного благополуччя в ній.

Для оцінки отриманого результату пропонується застосовувати показники реалізації завдань Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025, що наведені в додатках 1, 2 до цієї Методики, які враховують і деталізують показники ефективності виконання

² Інтегральний показник – показник, який обчислюється в результаті аналізу визначеної комбінації фінансових коефіцієнтів і комплексно характеризує фінансовий стан бенефіціарів.

постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 30 червня 2021 р. № 673.

2. Розробник Програми визначає показники, за якими можна здійснювати оцінку її виконання. Система обраних показників використовується для відстеження динаміки процесів та оцінки кількісних змін.

Названі показники є механізмом оцінки досягнення тієї чи іншої мети або етапного завдання. Показники соціального ефекту реалізації завдань розподілені за такими типами (Додаток 1):

Тип I – показники забезпечення умов ефективності реалізації політики національно-патріотичного виховання (нормативно-правового, організаційного, науково-методичного тощо). Це показники, які свідчать про ухвалення закону, іншого нормативно-правового акта або ж проведення семінарів, конференцій, навчань та інших адміністративно-правових і організаційних заходів, що можуть бути включені до Програми, а також про проведення наукових і соціологічних досліджень. Показником є факт ухвалення закону чи іншого нормативно-правового акта, проведення організаційного заходу, затвердження відповідних методик чи інструкцій.

Тип II – показники формування та утвердження української громадянської ідентичності у населення. Це показники, які свідчать про зміни щодо рівня залучення населення (молоді) до заходів національно-патріотичного виховання спрямованих на формування української громадянської ідентичності, військово-патріотичне виховання, підтримку та співпрацю органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства. Ці показники розраховуються за такими інформаційними джерелами, як: перепис населення, адміністративні статистичні дані, державні та відомчі реєстри, інші джерела даних статистичної інформації, соціологічні дослідження.

Перелік показників I і II типів до Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року представлені у Додатку 1 до методики оцінки ефективності виконання даної Програми. Для кожної конкретної програми встановлюється перелік специфічних кількісних показників соціальної ефективності.

3. Оцінка соціальної ефективності повинна передувати оцінці економічної ефективності, оскільки економічний ефект від реалізації Програми порівнюється з наслідками реалізації її завдань.

Для оцінки загальної соціальної ефективності реалізації програми можуть використовуватися індикаторні показники – збільшення кількості населення залученого до заходів національно-патріотичного виховання спрямованих на формування української громадянської ідентичності, військово-патріотичне виховання, підтримки та співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства. Вони

повинні орієнтуватися на вимірювані, дійсні та достовірні результати, а не на зусилля, спрямовані на вирішення часткової проблеми. Індикаторні показники служать для визначення того, чи досягаються цілі і завдання, чи забезпечують вони удосконалення та розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання.

4. Оцінка ефективності виконання програми за соціальними показниками (показники I і II типів) за заходами та завданнями здійснюється за такими індексами (показниками) (Додаток 2):

індекс виконання показників соціального ефекту від реалізації програми як співвідношення фактичних соціальних показників до планових;

індекс кількісної якості виконання показників соціального ефекту від реалізації програми. Цей індекс встановлюється за експертними оцінками та відображає кількісну оцінку якості виконання робіт щодо досягнення соціального показника;

інтегрований показник виконання соціальних показників за програмою. Цей показник відображає оцінку виконання усіх соціальних показників за програмою;

інтегрований показник кількісної якості виконання соціальних показників від реалізації програми. Цей показник відображає кількісну оцінку якості усіх робіт за програмою щодо виконання соціальних показників;

інтегрований показник соціального виконання усієї програми. Цей показник відображає кількість та якість робіт щодо досягнення соціальних показників за програмою. Визначається як добуток інтегрованого показника виконання соціальних показників на інтегрований показник кількісної якості виконання соціальних показників.

5. Визначення результативності виконання програми в цілому та за етапами, а також окремих завдань ґрунтується на використанні системи комплексних показників – індексів (індикаторів), які обчислюються як співвідношення фактичних і планових показників виконання програмних завдань і/або заходів. Розрахунок індексів (індикаторів) виконання показників соціального ефекту від реалізації програми за окремими завданнями та інтегрованого показника виконання показників соціального ефекту (соціальних показників) здійснюється за формулами:

1) за річний період

$$I_z^{tij} = \frac{Z_{\phi}^{tij}}{Z_{\text{пл}}^{tij}} \quad (3.1);$$

$$I_z^{ii} = \frac{1}{p} \sum_{j=1}^p I_z^{tij} \quad (3.2);$$

$$I_z^t = \sum_{i=1}^k w_z^{ii} \times I_z^{ii} \quad (3.3);$$

$$I_{z,100\%}^t = I_z^{ii} \times 100\% \quad (3.4),$$

де I_z^{tij} – індекс (індикатор) виконання соціальних показників за j -

- заходом i -го завдання;
- I_z^{ti} – індекс (індикатор) виконання соціальних показників за i -тим завданням;
- $Z_\phi^{tij} Z_{пл}^{tij}$ – фактичне та планове значення соціального показника за j -м заходом i -го завдання за річний період;
- p – кількість показників;
- w_z^{ti} – вагові коефіцієнти, які визначаються за експертними оцінками;
- k – кількість завдань;
- I_z^t – інтегрований показник (індикатор) виконання соціальних показників за програмою за рік;
- $I_{z,100\%}^t$ – інтегрований показник виконання соціальних показників за програмою за рік, визначений у відсотках;
- вагові коефіцієнти повинні задовольняти таку вимогу:

$$\sum_i w_z^{ti} = 1 \quad (3.5).$$

Якщо вагові коефіцієнти не визначені за експертними оцінками, то w_z^{ti} у першому наближенні в припущенні їх пропорційності грошовим витратам можна розрахувати за формулою:

$$w_z^{ti} = \frac{C_\phi^{ti}}{\sum_{i=1}^k C_\phi^{ti}} \quad (3.6),$$

де C_ϕ^{ti} – фактична вартість виконання i -го завдання;

k – кількість завдань;

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$\bar{I}_z^l = \frac{1}{l} \sum_{t=1}^l \sum_{i=1}^k w_z^{ti} \times I_z^{ti} \quad (3.7);$$

$$\bar{I}_{z,\%}^l = \bar{I}_z^l \times 100\% \quad (3.8),$$

для $l = 2, \dots, n$.

3.6. Розрахунок індексів кількісної якості виконання показників соціального ефекту від реалізації програми за окремими завданнями та інтегрованого показника якості виконання соціальних показників здійснюється за формулами:

1) за річний період

$$I_q^{tij} = \frac{Q_\phi^{tij}}{Q_{пл}^{tij}} \quad (3.9);$$

$$I_q^{ti} = \frac{1}{p} \sum_{j=1}^p I_q^{tij} \quad (3.10);$$

$$I_q^t = \sum_{i=1}^k w_z^{ti} \times I_q^{ti} \quad (3.11);$$

$$I_{q,100\%}^t = I_q^t \times 100\% \quad (3.12),$$

де I_q^{tij} – індекс кількісної якості виконання соціальних показників за j -заходом i -го завдання;

I_q^{ti} – індекс кількісної якості виконання соціальних показників за i -

	тим завданням;
I_q^t	–інтегрований показник кількісної якості виконання програми;
$Q_{\phi}^{tij} Q_{пл}^{tij}$	–фактична та планова кількісна якість виконання j -го заходу за i -тим завданням за річний період (значення планової якості призначається рівним одиниці);
p	–кількість заходів у завданні;
k	–кількість завдань;
w_q^{ti}	–вагові коефіцієнти, які визначаються за експертними оцінками;
$I_{q,100\%}^t$	–інтегрований показник кількісної якості виконання програми за рік, визначений у відсотках;

вагові коефіцієнти повинні задовольняти таку вимогу:

$$\sum_i w_q^{ti} = 1$$

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$\bar{I}_q^l = \frac{1}{l} \sum_{t=1}^l \sum_{i=1}^k w_q^{ti} \times I_q^t \quad (3.14);$$

$$\bar{I}_{q,\%}^l = \bar{I}_q^l \times 100\% \quad (3.15),$$

для $l = 2, \dots, n$.

3.7. Інтегрований показник соціального виконання програми визначається за формулою:

1) за річний період

$$I_{соц}^t = I_z^t \times I_q^t \quad (3.16),$$

Інтегрований показник соціального виконання програми визначено у відсотках:

$$I_{соц,\%}^t = I_z^t \times I_q^t \times 100\% \quad (3.17),$$

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$\bar{I}_{соц}^l = \bar{I}_z^l \times \bar{I}_q^l$$

$$\bar{I}_{соц,\%}^l = \bar{I}_z^l \times \bar{I}_q^l \times 100\% \quad (3.18).$$

для $l = 2, \dots, n$.

Числовим значенням індексів та інтегральних показників виконання програми відповідають якісні оцінки (табл. 1).

Таблиця 1

Числове та якісне значення показника реалізації Програм

Числове значення індексу та інтегрального показника, %	Якісні оцінки значення індексу та інтегрального показника
< 30 %	«незадовільне виконання»
≥ 30 % < 75 %	«задовільне виконання»
≥ 75 % < 100 %	«високий рівень виконання»
100 %	«повне виконання»

IV. Економічні показники та оцінка ефективності виконання Програми за економічними показниками

1. Економічний аналіз виконання програми має орієнтуватись на певне коло завдань та заходів, які необхідно виконувати у процесі реалізації Програми.

2. Структуризація предметної сфери економічного аналізу повинна бути присутньою на всіх етапах управлінських завдань (планування, реалізація, моніторинг й оцінка). При цьому економічний аналіз, який входить як складова до більш широкого аналізу, має бути скоординованим з іншими складовими системної оцінки (соціальної, технологічної тощо).

У цілому об'єктом економічного аналізу програм має бути їх комплексна ефективність, тобто:

ефективність у досягненні цільових показників розвитку цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності;

ефективність використання бюджету програми;

ефективність прийнятої моделі використання коштів з погляду досягнення цілей програми (ефективність обраного економічного механізму).

3. Порівняння фактичних показників витрат коштів із плановими (затвердженими програмою) здійснюється шляхом:

оцінки ступеня досягнення проміжних та кінцевих цілей реалізації програми з використанням соціальних показників виконання програмних заходів;

оцінки та аналізу звітів про витрати з державного бюджету та інших джерел на реалізацію програмних заходів (показників витрат).

У разі коли захід може бути впроваджений лише частково, доцільно скористатися таким показником, як обсяг фінансування і/або обсяг фінансових ресурсів, необхідних для повної реалізації заходу. Беручи до уваги обсяги освоєних коштів і загальну вартість заходу, можна оцінити результативність його виконання у відсотковому співвідношенні.

4. Ураховуючи зазначене, система показників для економічної оцінки ефективності та результативності виконання Програми містить такі індикаторні показники (Додаток 3):

інтегрований показник фінансування програмних заходів, що обчислюється для оцінки фактичного рівня фінансування Програми за рахунок різних джерел упродовж усього періоду реалізації програми (або за попередній рік), а також для проведення порівняльного аналізу фінансового забезпечення різних Програм, що виконуються за рахунок коштів бюджету та інших джерел;

показник співфінансування Програми, який обчислюється через співвідношення фактичного й планового показників залучення коштів з інших джерел на 1 грн бюджетних коштів. Він має використовуватися для прийняття рішень для оцінки дії державного замовника в частині залучення коштів з інших джерел, як важливої складової організації програмного процесу;

індекс економічного ефекту реалізації заходів та завдань Програми, який обчислюється для оцінки економічної ефективності заходів та завдань Програми. Він визначається як співвідношення фактичної ефективності до планової ефективності. Фактична та планова ефективність у свою чергу визначаються як співвідношення фактичних та планових соціальних показників до фактичних та планових витрат на їх досягнення;

інтегрований показник економічного ефекту від реалізації Програми, обчислюється для оцінки економічної ефективності усієї Програми. Він визначається як співвідношення фактичної ефективності завдань усієї Програми до планової ефективності;

інтегрований показник економічного виконання Програми, який визначається як добуток інтегрованого показника фінансування Програми на інтегрований показник економічного ефекту від реалізації Програми. Він являє собою загальну економічну оцінку виконання Програми.

5. Інтегрований показник фінансування Програми обчислюється для оцінки фактичного рівня фінансування Програми за рахунок різних джерел упродовж усього періоду реалізації Програми (або за попередній рік), а також для проведення порівняльного аналізу фінансового забезпечення різних програм, що виконуються за рахунок коштів бюджету та інших джерел.

Інтегрований показник фінансування програми обчислюється для оцінки фактичного рівня фінансування програми за рахунок різних джерел упродовж усього періоду реалізації програми (або за попередній рік), а також для проведення порівняльного аналізу фінансового забезпечення різних програм, що виконуються за рахунок коштів бюджету та інших джерел.

Інтегрований показник фінансування програми за t -й рік (K^t) або за період з початку реалізації (K^t включаючи l -й рік) визначається як середньозважена величина індикаторів фактичного рівня фінансування за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, обчислених окремо для кожного року:

за умов, коли сума вагових значень показників фактичного рівня фінансування з різних джерел упродовж періоду реалізації програми дорівнює 1, а вага індикатора фінансування з інших джерел перевищує відповідний коефіцієнт бюджетних коштів

1) за річний період

$$K^t = h \times \frac{C_{\phi}^t}{C_{nn}^t} + q \times \frac{V_{\phi}^t}{V_{nn}^t}, \text{ де } q > h, \text{ для } t=1, \dots, l, \dots, n$$

$$h+q=1 \quad (4.1);$$

2) за період у цілому, включаючи l -й рік,

$$\bar{K}^l = \frac{1}{l} \left(h \times \sum_{t=1}^l \frac{C_{\phi}^t}{C_{nn}^t} + q \times \sum_{t=1}^l \frac{V_{\phi}^t}{V_{nn}^t} \right)$$

$$\text{для } l = 2, \dots, n \quad (4.2);$$

$$\frac{h+q}{l} = 1, \text{ де } q > h \quad (4.3);$$

- де $C_{\phi}^t, C_{\text{пл}}^t$ – відповідно фактичний та плановий (згідно із затвердженою програмою) обсяги фінансування програми за рахунок коштів державного бюджету у t -му році виконання програми;
 $V_{\phi}^t, V_{\text{пл}}^t$ – відповідно фактичний та плановий (згідно із затвердженою програмою) обсяги фінансування програми за рахунок інших джерел у t -му році;
 n – кількість років періоду реалізації програми.

6. Індикатор (показник) співфінансування обчислюється через співвідношення фактичного й планового показників залучення коштів з інших джерел на 1 грн бюджетних коштів і визначається за формулами:

1) за річний період

$$D^t = \frac{\frac{V_{\phi}^t}{C_{\phi}^t}}{\frac{V_{\text{пл}}^t}{C_{\text{пл}}^t}} = \frac{V_{\phi}^t \times C_{\text{пл}}^t}{V_{\text{пл}}^t \times C_{\phi}^t} \quad (4.4),$$

для $t = 1, \dots, n$;

2) за період реалізації програми (включаючи 1-й рік)

$$\bar{D}^l = \frac{1}{l} \times \sum_{t=1}^l D^t \quad (4.5),$$

для $l=2, \dots, n$,

де $\bar{D}^l$ – співвідношення фактичного та планового показників залучення коштів з інших джерел на 1 грн коштів державного бюджету в t -му році;

D^t – середньорічний показник залучення коштів з інших джерел на 1 грн коштів державного бюджету за період реалізації програми (включаючи 1-й рік).

Індекс співфінансування програми має використовуватися для прийняття рішень для оцінки дії державного замовника в частині залучення коштів з інших джерел, як важливої складової організації програмного процесу.

7. Індекси економічного ефекту реалізації соціальних заходів та завдань, а також інтегрований показник економічного ефекту реалізації програми визначаються за формулами:

1) за річний період

$$I_E^{ij} = \frac{\left(\frac{Z_{\phi}^{ij}}{C_{\phi}^{ij}} \right)}{\left(\frac{Z_{\text{пл}}^{ij}}{C_{\text{пл}}^{ij}} \right)} \quad (4.6);$$

$$I_E^i = \frac{1}{p} \times \sum_{j=1}^p I_E^{ij} \quad (4.7);$$

$$I_E^t = \sum_{i=1}^k w_E^i \times I_E^{ti} \quad (4.8),$$

- де $Z_{\phi}^{ij}, Z_{\text{пл}}^{ij}$ – фактичні та планові значення соціальних показників щодо виконання j -го заходу i -го завдання;
 $C_{\phi}^{ij}, C_{\text{пл}}^{ij}$ – фактичні і планові витрати на виконання j -го заходу i -го завдання (планові витрати відповідають затвердженим показникам фінансування);
 p – кількість заходів у завданні i ;
 k – кількість завдань;
 w_E^i – вагові коефіцієнти.

Інтегрований показник економічного ефекту реалізації програми у відсотках визначається за формулою:

$$I_{E,\%}^t = I_E^t \times 100\% \quad (4.9);$$

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$\bar{I}_E^l = \frac{1}{l} \sum_{i=1}^l \sum_{j=1}^k w_E^{ij} \times I_E^{ij} \quad (4.10);$$

$$\bar{I}_{E,\%}^l = \bar{I}_E^l \times 100\% \quad (4.11).$$

8. Інтегрований показник економічного виконання програми визначається:

1) за річний період

$$I_{\text{екон}}^t = K^t \times I_E^t \quad (4.12).$$

Інтегрований показник економічного ефекту реалізації програми за річний період у відсотках визначається:

$$I_{\text{екон},\%}^t = K^t \times I_E^t \times 100\% \quad (4.13);$$

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$\bar{I}_{\text{екон}}^l = \frac{\bar{K}^l}{l} \times \sum_{t=1}^l I_E^t \quad (4.14);$$

$$\bar{I}_{\text{екон}}^l = \bar{I}_{\text{екон}}^l \times 100\%, \text{ для } l=2, \dots, n \quad (4.15).$$

V. Інтегральна оцінка ефективності виконання програми

1. Інтегральна оцінка ефективності виконання програми за соціальними показниками II типу з врахуванням соціальної та економічної оцінки ефективності реалізації програми визначається за допомогою інтегрованого показника результативності.

2. Інтегрований показник результативності виконання програми обчислюється як добуток інтегрованого показника економічного виконання програми на інтегрований показник соціального виконання програми:

1) за річний період

$$R^t = I_{\text{екон}}^t \times I_{\text{соц}}^t \quad (5.1);$$

Інтегрований показник результативності виконання програми у відсотках:

$$R_{\%}^t = I_{\text{екон}}^t \times I_{\text{соц}}^t \times 100\% \quad (5.2);$$

2) за період у цілому, включаючи l -рік,

$$R^l = \frac{1}{l} \sum_{t=1}^l R^t \quad (5.3);$$

$$R_{\%}^l = R^l \times 100\% \quad (5.4).$$

для $l = 2, \dots, n$.

VI. Оцінка ефективності виконання програми за допомогою експертних методів

1. Експертна оцінка ефективності реалізації соціальної програми здійснюється з метою всебічного аналізу її виконання за кожним із завдань.

2. Для визначення ефективності реалізації програми керівником, що проводить оцінку, призначається одна або кілька груп фахівців-експертів.

3. До завдань експертів входять:

інтуїтивно-логічний аналіз структури програми, результатів її реалізації та зовнішніх факторів, що сприяють або перешкоджають виконанню програми;

на основі зазначеного аналізу визначення експертами кількісних характеристик значущості показників ефективності.

Кількісні характеристики значущості завдання визначаються за 4-бальною системою згідно з табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Кількісні характеристики значущості завдання реалізації соціальної програми

Якісна характеристика значущості показника	Бал Z
Найважливіший	4
Дуже важливий	3
Важливий	2
Не дуже важливий	1

Для подальших розрахунків визначені експертами кількісні характеристики (бали) перераховуються у вагові коефіцієнти за формулою:

$$w_i = \frac{\sum_{j=1}^n Z_j}{n} \quad (6.1),$$

де w_i – ваговий коефіцієнт i -го завдання,

Z_j – середній бал, визначений для i -го показника усіма експертами;

n – кількість завдань у рамках програми, що розглядається.

Інтегральні оцінки за показниками соціального та економічного виконання заходів програми розраховуються за формулами:

$$I^{соц} = \frac{1}{N^{соц}} \sum_{i=1}^{N^{соц}} w_i^{соц} \times I_i^{соц} \quad (6.2);$$

$$I^{екон} = \frac{1}{N^{екон}} \sum_{i=1}^{N^{екон}} w_i^{екон} \times I_i^{екон} \quad (6.3).$$

де $N^{соц}$, $N^{екон}$ – чисельність експертів під час оцінки, відповідно соціальної і економічної ефективності реалізації програми;
 $I_i^{соц}$, $I_i^{екон}$ – відповідно соціальні й економічні індекси (показники) реалізації програми;
 $w_i^{соц}$, $w_i^{екон}$ – вагові коефіцієнти значущості завдань програми, що розраховані за формулою (6.1).

Оцінка вважається досить надійною тільки за умови погодженості суджень окремих фахівців. Для перевірки ступеня погодженості вагові коефіцієнти, дані j-м експертом, записують у вигляді послідовності:

$$w_{1j}, \dots, w_{nj}.$$

Значення величини W перевіряється за χ^2 -критерієм. Для цього виконуються такі дії:

розраховується емпірична величина за даними спостережень (у даному разі – експертних оцінок): $\chi^2_{емп} = m(n-1)W$;

у таблиці 6.2 вміщено значення $\chi^2_{кр}$, що дорівнює квантилю випадкової за законом χ^2 величини для значення $\alpha = 0,05$ та ступеня свободи $k = n - 1$;

порівнюються значення $\chi^2_{емп}$ та $\chi^2_{кр}$; якщо $\chi^2_{емп} > \chi^2_{кр}$, то коефіцієнт конкордації W вважається значним, а думка експертів узгодженою.

Таблиця 6.2

Значення величин $\chi^2_{кр}$ для перевірки значення коефіцієнта конкордації W

k	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
$\chi^2_{кр}$	5,9	7,8	9,5	11,1	12,6	14,1	15,5	16,9	18,3	19,7	21,0

У разі, якщо думка експертів відповідно до наведених індексів виявляється неузгодженою, завдання щодо призначення вагових коефіцієнтів повторно ставиться перед експертами.

Загальна інтегральна оцінка ефективності виконання програми здійснюється за формулою (5.1).

VII. Рейтингова оцінка ефективності програми

1. Для комплексно-рейтингової оцінки ефективності державної програми використовується метод оцінки та рейтингування. Цей метод ґрунтується на відповідях щодо низки запитань за смисловими групами. Для комплексної оцінки ефективності Програми задається низка запитань (Додаток 4).

2. Кожна група складається із запитань, кількість яких дорівнює відповідно кількості цілей Програми, завдань та джерелам фінансування. Відповіді на запитання даються за трибальною шкалою: «так», «ні» та «запитання не може бути застосовано».

Рейтинг програми R розраховується за формулою:

$$R = \sum_{i=1}^N k_i \times R_i \quad (7.1);$$

де k_i – ваговий коефіцієнт i -го критерію ($\sum k_i = 1$);

N – число запитань ($N = 10$);

R_i – ефективність програми за i -тим критерієм.

Відповідно до наведених запитань встановлюються такі вагові коефіцієнти: $k_1 = 0,01$; $k_2 = 0,01$; $k_3 = 0,02$; $k_4 = 0,01$; $k_5 = 0,01$; $k_6 = 0,01$; $k_7 = 0,01$; $k_8 = 0,01$; $k_9 = 0,005$; $k_{10} = 0,005$.

У кожному конкретному випадку вагові коефіцієнти k_i можуть призначатись індивідуально з погляду конкретних соціальних та економічних обставин.

Оцінка за критеріями вираховується за формулою:

$$R_i = a_i \times \frac{100}{N_i - b_i} \quad (7.2);$$

де a_i – кількість відповідей «так»;

N_i – кількість запитань в i -тій групі;

b_i – кількість відповідей запитання не може бути застосовано».

Як виняток, відповіді на запитання можливі за багатобальною шкалою від 0 до 1 з розмірними інтервалами між балами. У цьому разі оцінка за критеріями визначається за формулою:

$$R_i = \frac{100}{N_i} \times \sum_{j=1}^{m-1} a_{ij} \times \frac{m-1-j}{m-1} \quad (7.3).$$

де a_{ij} – кількість відповідей з балом j для i -го критерію;

m – кількість балів.

Програма вважається:

«неефективною», якщо $R < 50\%$,

«помірно ефективною», якщо $50\% \leq R < 80\%$,

«ефективною», якщо $R \geq 80\%$.

Начальник відділу національно-патріотичного виховання

Ольга СВТУШОК